

LANDBOUverslag

Afname in plaasaanvalle in die Vrystaat

Volgens syfers wat die afgelope drie jaar met mekaar vergelyk is, is daar 'n definitiewe afname in plaasaanvalle in die Vrystaat opgemerk. In 2016 is daar 66 plaasaanvalle aangemeld, ses daarvan was moorde. In 2017 was daar 60 plaasaanvalle, waarvan sewe moorde was. Verlede jaar is daar altesaam 48 plaasaanvalle gewees en ook sewe moorde. Daar het reeds vanaf Januarie tot Junie 2019, 14 plaasaanvalle in die Vrystaat voorgekom. Hierdie afname is grootliks te danke aan die skakeling van vooraf-inligting en waarnemings van verdagte persone en voertuie. Die inligting word gewoonlik bekom deur werkers en landbouers wat dit deurgee aan die owerhede. Volgens Vrystaat Landbou se Veiligheidsrisiko-analis dra die goeie ven-

nootskap binne die Landelike-beveiligingsstrategie by tot die sukses van pro-aktiewe benadering oor plaasaanvalle. "Net drie uit 20 produsente wat lede van georganiseerde landbou is, was die afgelope finansiële jaar in die Vrystaat in plaasaanvalle die teiken," noem sy. Beter veiligheid in die omgewing is ook te danke aan die verhouding wat met die SAPD en die gemeenskap gebou word. Deurlopende bou van verhoudings met jou werkers, inwoners op die plaas en jou bure, beveilig ook die landelike gebiede. Die opskerping en verbetering van kommunikasienetwerke soos WhatsApp-groepe en radionetwerke dra geweldig by tot veiligheid. As almal saamstaan en plaasaanvalle probeer voorkom sal hierdie syfers teen volgende jaar nog verder afneem.

Kongres

Die tema van 2019 se kongres wat op 7 en 8 Augustus 2019 in Bloemfontein plaasvind is "Wat is my rol as lid van Vrystaat Landbou". Hierdie kongres gaan by Monte Bello Estate aangebied word met 'n aandfunksie by Leopards & Lace. 'n Damesprogram sal 8 Augustus by Urth in Bloemfontein wees. Hierdie jaar se kongres gaan nie net fokus op sy lede nie, maar hulle gaan nou die geleentheid hê om vir die eerste keer hulle insette op 'n interaktiewe manier te kan lewer. Hierdeur sal kongresgangers deur die middel van tegnologie kan stem en terugvoering gee oor belangrike sake. Die bedryfsbestuurder van Vrystaat Landbou, dr Jack Armour, moedig landbouers aan om toestel soos slimfone en rekenaars saam te bring na die kongres toe. Dit sal slim wees om ekstra batterye en laaiers ook saam te vat. Landbouers sal gratis wifi kan geniet wat beskikbaar sal wees. Van die toesprake wat tydens die kongres bespreek sal word sal op die Vrystaat Landbou se Facebook-blad uitgesaai word. Jy sal dan ook die geleentheid kry om die toesprake op 'n latere tydperk weer te kan gaan kyk.

VL maak sterk standpunt ná uitreiking van paneelverslag oor eiendomsreg

• Vrystaat Landbou

"Vrystaat Landbou (VL) sal, saam met ander belangegroepes, voortgaan om enige grondwetlike wysigings teen te staan wat die deur oopmaak vir prosedures buite die praktyke wat reeds binne die Grondwet van Suid-Afrika bestaan." Dit is die boodskap van Francois Wilken, President van VL, aan sy organisasie se lede en die landbousektor nadat die finale verslag van die presidiële adviespaneel oor grondhervorming en landbou vrygestel is. Volgens Wilken bly VL gekant teen onteiening sonder vergoeding (OSV) en sal kwessies daarvoor ook op VL se jaarkongres, wat op 7 en 8 Augustus 2019 in Bloemfontein plaasvind, bespreek word.

"Ons deel die mening dat die wysiging van Artikel 25 van die Grondwet onnodig is en dat dit gepaardgaande risiko's oor die beskerming van eiendomsreg verder sal verhoog," sê Wilken.

Die langverwagte paneelverslag en 'n alternatiewe verslag, wat deur president Cyril Ramaphosa erken is, waarin die rol van die privaatsektor uitgelig word, is op 28 Julie 2019 vrygestel. "Ons meen ook dat as die regering met die beplande prosesse voortgaan, dit katastrofiese gevolge sal hê," sê Wilken.

"As daar geen landbouers is wat kos produseer nie, wie gaan dan kos hê om te stem vir die politici wat hierdie ondeurdagte plan

bestuur? Geen landbouers is gelyk aan geen kos!" Kwessies oor die grondwetlike noodsaaklikheid vir grondhervorming, transformasie in die landbousektor en hoe die OSV-narratief 'n buitengewone ingewikkelde saak gemonopoliseer het, is alles op die agenda van VL se komende kongres.

Prof Danie Brand, Direkteur van die Sentrum vir Menseregte by die Universiteit van die Vrystaat, is 'n grondwetlike kundige en sal by die kongres gesels oor die prosesse van onteiening en hoe die proses vir OSV sal verloop indien konstitusionele veranderinge aangebring moet word. Dr Frans Cronje, Hoof Uitvoerende Beampte van die Instituut vir Rasse-verhoudinge, sal op sy beurt die feite gee oor wat kan gebeur indien OSV in verskeie vorms toegelaat word.

Verder beskou VL ook die mosie in die parlement, wat op 25 Julie 2019 bekendgemaak is, as 'n direkte aanval op eiendomsreg. Wilken meen dit wys dat die regerende party, duidelik net om politieke redes, ondanks al die katastrofiese gevolge steeds wil voortgaan met die skadelike wysiging van die grondwet. Volgens hom bly VL verbind tot die volhoubaarheid van landbou in Suid-Afrika. "Ons wil dit onomwonde stel dat Vrystaat Landbou alles in sy vermoë sal doen om die regte van sy lede en landbouers te beskerm deur enige wysiging van die grondwet teen te staan."

Veediefstal-hulplyn

Vroeg in die jaar het die Vrystaat Landbou en die Rooivleisprodusente-organisasie in die Vrystaat, tesame met die Nasionale Wolkwekersvereniging in die provinsie gewerk om 'n veediefstal-hulplyn te begin. Die projek is vir 'n proeftyd van drie maande gedryf om te kan vasstel of daarmee voortgegaan sal word. Tydens hierdie tyd-

perk is waardevolle inligting ingesamel. Dit blyk egter dat die hulplyn nie vir die werklike doel dien as waarvoor dit oorspronklik geskep is nie. Die doel van die hulplyn was om produsente by te staan tydens 'n voorval van veediefstal. Nadat alles deeglik nagegaan is, is daar na alle oorweging besluit dat die projek nie verder sal voorgaan nie.

So kan tegnologie help teen stropery

Tussen die jaar 2013 en 2017 is meer as 'n duisend renosters elke jaar in Suid-Afrika gestroop. Daar is al

baie strategieë op die proef gestel om renosters te probeer beskerm, wat alreeds tot 'n effense afname gelei het. Steeds voel natuurbewaarders en ander rolspelers dat dit nie genoeg is om stropery tot 'n einde te bring. 'n Elektroniese ingenieur het genoem dat hy voel daar bestaan 'n behoefte aan tegnologie wat natuurbewaarders moontlik kan help in die stryd teen renosterstropery. 'n

Verskeidenheid strategieë moet in hierdie opsig saam gevoeg word om die korrekte strategiese voorsprong te kan laat kry. Die ingenieur het dus 'n elektroniese toestel ontwikkel wat op die dier gedra word. Hierdie toestel verskaf dus inligting oor die dier se gedrag wat sodoende kan help met teenstropings-

pogings. "Om intydse ontleding moontlik te maak, moet data per radio-ooreining na 'n seinontvanger gestuur word en hierdie

ooreining benodig energie. Weens die bronbeperking van huidige biotelemetrie-toestelle is gedragsstudies tipies van korte duur. Dit wissel van dae tot weke." noem hy aan Maroela Media. Die stelsel sal die dier se ligging kan bepaal deur middel van 'n GPS. Sodra hierdie tegnologie aan 'n renoster gekoppel word, word daar elke 6,5 sekondes inligting verskaf oor waar die renoster is, selfs of hy staan, lê of loop

- dit skep die geleentheid om die dier se gedrag te monitor en 'n patroon daaruit te kan skets. Op die manier kan abnormale gedrag by die dier opgemerk word, ondersoek kan ingestel word en so kan die dier gehelp word indien nodig.

Die toestel wat aan die renoster se been vasgemaak word om sy gedragsinligting te kan bekom. Hierdie toestel bied geen ongemak vir die renoster nie en is liggewig. Foto erkenning: Maroela Media